

Српски језик и књижевност_ I I 1,2 _ 64. час

19.03.2020.

Реализам као правац или школа је почео 30-их година XIX века, са појавом Оноре де Балзака. У предговору у „Људској комедији“ 1842. исказао је поетику реализма.

Уметност би требало да приказује стварност кава јесте, с тежњом ка објективности и истинитости.

Реализам слика све што је обично и свакидашње актуелно у друштву на објективан и суздран начин.

Реализам у први план истиче оно што је опште, суштинско и типично за једну средину и друштво.

Тематика је разноврсна и потиче из свакодневног друштвеног живота. Слика се грађује, предграђује велеграда, живот сиромашних у њима; село и узроци пропадања села, неморал аристократије и суровост буржоаског света. Богатство, новац као идеал живљења и конфликтни односи у сваком слоју друштва. Ликови су обични људи из рзних друштвених слојева. Писац даје портрет, физички изглед и карактер. Ликови су типови (представници средине и професије). све оно битно и опште за одређену групу и друштвени слој. Ликови у правцу реализам су представници времена, средине и класе.

Слике предмета, појава, ситуација и догађаја су пуне детаља. Опис или дескрипција у делима реалиста јавља се као:

1. ентеријерна (унутрашња) дескрипција
2. екстеријерна (спољашња) дескрипција
3. портретна дескрипција (изглед јунака и опис унутрашњег стања).

Доминантна књижевна врста је роман (облик непрестаног откривања живота), а писац је аналитичар тог живота. Приповетка је веома присутан жанр. У прозним делима реализма, поред дескрипције јавља се дијалог и монолог, као поступци за откривање ситуације и карактера. Тако настаје реалистички стил, језик личности, обележје професије, средине и класе и у себи садржи архаизме, провинцијализме, дијалетизме и жаргон.

Језик има социјалну функцију, треба да дочара свакодневно карактеристично за судбину људи и средину.

Представници европског реализма су: Оноре де Балзак, Алфонс Доде, Ги де Мопасан, Емил Зола-Француска, Чарлс Диенс-Енглеска, Б. Бјелински, Иван Тургњев, Николај Гогољ, Лав Толстој, Фјоор Михајлович Достојевски и Иван Гончаров-Русија.

У српској књижевности: Светозар Марковић, Милован Глишић, Лаза Лазаревић, Радоје Домановић, Јанко Веселиновић, Војислав Илић и Симо Матавуљ.

Фазе у развоју реализма:

I Активни или критички релизам, 50-те и 60-те године XIX века (Балзак, Гогољ)

II Пасивни реализам (Тургењев)

III Натурализам (Емил Зола).

Српски језик и књижевност_ II 1,2 _ 65. час

Наставна јединица „ Чича Горио" реалистички роман 1836.

Општа тема романа: Чича Горио и његова судбина

Тема: Отац који својим кћерима даје све, а за узврат не добија ништа (Жан Жоашен Горио).

Тематика је из Париског живота;

Роман је:

а) социјални (друштвени)-описује :

- племство
- буржоаски свет
- банкари и индустријалци
- људи са периферије (станари госпође Вокер)
- новац и богатство као опсесија
- сукоб родитеља и деце

б) психолошки

в) роман карактера

унутрашњи свет личности

г) роман фавуле-испричан је у трећем лицу.

Писац описује три средине:

1. средину племства и буржоазије-кварт Сен-Жермен-Анастазије де Ресто и Делфина, бароница де Нисенжан-њихов богате куће Виконтеса де Бозеан.

2. средина пансиона Вокер по спратовима (Улица Нев-Сент-Женевјев):

- Први спрат: Власница пансиона Вокер, г-ђа Вокер, госпођа Кутир (удовица републиканског чиновника), Викторина Тајфер (одбачена кћи неког богатог човека о којој брине г-ђа Кутир, оне лаћају 1800 франака);
- Други спрат: Старац Поаре и Вотрен и госпођица Мишоно, стара девојка.

- Трећи спрат: Ежен де Растињак (студент права), Бјаншон (студент медицине), Чича Горио (бивши фабрикант резанаца); колК
- Четврти спрат: покућар Кристоф и куварица Силвија.

3. Трећа средина: Осиромашено племство са југа Француске.

Главни лик је жан Жоашен Горио, који је дошао у пансион Вокер 1813. И тада је био на првом спрату и плаћао 1200 франака. После је прешао на други, плаћао је 900 франака, а како је осиромашео, са студентима на трећем спрату плаће 45 франака.

Ежен де Растињак припада осиромашеном племству са југа Француске и његов карактер је приказан у развоју. Виконтеса де Бозеан и Вотрен су саветници о животу у Паризу који је каљуга. Вотрен је бивши робијаш Жан Колен звани Лаж и смрт.

Домаћи задатак:

Издвојити главне ликове Чича Горио, Ежена де Растињака, Биконтесу де Бозеан и описати их, а затим и споредне ликове- личности пансиона Вокер.